

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας είναι αρμόδιες για την παροχή και προαγωγή υπηρεσιών κοινωνικής ευημερίας. Η πολιτική τους αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της γενικής πολιτικής του κράτους για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και αποσκοπεί στην προώθηση της κοινωνικής ευημερίας και στην πρόληψη και αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, ατόμων, οικογενειών και κοινοτήτων.

Οι βασικές επιδιώξεις της πολιτικής αυτής που καθορίζουν και την αποστολή των Υπηρεσιών στον τομέα της Κοινωνικής Ευημερίας είναι:

- η διασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για κάθε πολίτη, με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των πρεσβύτερων μελών της κοινωνίας,
- η στήριξη της οικογένειας, η πρόληψη της οικογενειακής δυσλειτουργίας και η αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με την υγιή ένταξη κάθε ατόμου στην κοινωνία,
- η προστασία, ευημερία και διασφάλιση των συμφερόντων των παιδιών, και
- η ενεργοποίηση και ενίσχυση των κοινοτήτων για αντιμετώπιση των αναγκών των κατοίκων τους σε τοπικό επίπεδο, με στόχο τη συλλογική δράση για γενικότερη κοινωνική ανάπτυξη.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας είναι ήδη εναρμονισμένες με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για διασφάλιση της συνεχούς ευθυγράμμισης με τις εξελίξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα αυτό, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προβαίνουν σε συστηματική αξιολόγηση των νομοθεσιών και πολιτικών τους.

Τα κυριότερα προγράμματα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι τα ακόλουθα:

B. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

1. Προληπτικές Υπηρεσίες

1.1 Οικογενειακή Συμβουλευτική Και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες

Στόχος των υπηρεσιών αυτών είναι η ενίσχυση των ατόμων και των οικογενειών, ώστε να ανταποκριθούν καλύτερα στο ρόλο τους για προσφορά υγιέστερων συνθηκών για την ανάπτυξη των μελών τους με στόχο πάντοτε την ευημερία του κοινωνικού συνόλου.

Για καλύτερη επίτευξη του πιο πάνω στόχου, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή συγκεκριμένων πρακτικών υπηρεσιών και μέτρων, πέραν της συμβουλευτικής βοήθειας.

Κατά τη διάρκεια του 2004, οι Υπηρεσίες χειρίστηκαν 3.033 περιπτώσεις. Από αυτές οι 2.852 αφορούσαν ανήλικα παιδιά και οι υπόλοιπες 181 αφορούσαν εργασία με ενήλικα άτομα κάτω των 65 ετών. Στο τέλος του 2004, υπήρχαν σε ενέργεια 2.538 περιπτώσεις παιδιών και ενηλίκων. Σχετικές λεπτομέρειες φαίνονται στον **Πίνακα 1**.

1.2 Πρόληψη/Αντιμετώπιση Βίας στην Οικογένεια

Οι Υπηρεσίες συνεχίζουν να ανταποκρίνονται και να παρέχουν βοήθεια σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα άσκησης βίας. Για την εφαρμογή του Νόμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια και για την προστασία των θυμάτων, έχουν διορισθεί βάσει του άρθρου 6, 10 Οικογενειακοί Σύμβουλοι παγκύπρια, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διερεύνηση και το χειρισμό των περιστατικών βίας. Όπως φαίνεται στον **Πίνακα 1** στο τέλος του 2004 υπήρχαν σε ενέργεια 456 περιπτώσεις από τις οποίες 185 αφορούσαν οικογένειες με ανήλικα παιδιά και 271 περιπτώσεις αφορούσαν οικογένειες με ενήλικα παιδιά ή ζευγάρια χωρίς παιδιά.

1.3 Περιπτώσεις Διατροφής

Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν οικογένειες με ανήλικα παιδιά όπου οι γονείς έχουν χωρίσει και λόγω των προβλημάτων στις σχέσεις τους, οι γονείς δεν αποδέχονται άλλο τρόπο διευθέτησης της καταβολής της διατροφής από τον πατέρα (συνήθως) προς τα παιδιά τους. Στις περιπτώσεις αυτές η διατροφή παραλαμβάνεται και παραδίδεται από τους Λειτουργούς των Υπηρεσιών έναντι αποδείξεων. Οι περιπτώσεις του είδους αυτού συνεχώς μειώνονται επειδή οι γονείς διευθετούν με νέους τρόπους τη διατροφή των παιδιών. Στις 31.12.04 επιβλεπόταν μία μόνο περίπτωση διατροφής.

2. Προστασία Παιδιών

2.1 Παιδιά υπό φροντίδα της Διευθύντριας

Ως ο αρμόδιος φορέας για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας σε σχέση με τα παιδιά (Νόμος περί Παιδιών, Κεφ. 352), οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αναλαμβάνουν τη φροντίδα και προστασία παιδιών, τα οποία για κάποιους λόγους πρέπει να απομακρυνθούν από την οικογένεια τους. Τα παιδιά αυτά τοποθετούνται σε ανάδοχη οικογένεια με αμοιβή ή σε Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας. Κατά το 2004 όπως φαίνεται στον **Πίνακα 2**, περιήλθαν υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας 50 νέες περιπτώσεις παιδιών, από τα οποία τα 12 τοποθετήθηκαν σε ανάδοχες οικογένειες και 38 σε ιδρύματα. Πρόσθετα, συνεχίστηκε η παροχή πρακτικής βοήθειας και κοινωνικο-λειτουργικής εργασίας στις φυσικές τους οικογένειες, με στόχο τη μελλοντική αποκατάσταση των παιδιών κοντά τους.

Το σύνολο των παιδιών κάτω από τη φροντίδα της Διευθύντριας κατά τη διάρκεια του 2004 ήταν 272. Από αυτά τα 171 ήταν τοποθετημένα σε ανάδοχες οικογένειες με αμοιβή και 106 σε Ιδρύματα (Παιδικές Στέγες, Ξενώνες, Στέγη «Νέα Ελεούσα»). Το σύνολο των παιδιών υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας στο τέλος του χρόνου ήταν 240. Σύνολο 56 παιδιών ενηλικιώθηκαν ή αποκαταστάθηκαν στις οικογένειες τους. Σχετικές λεπτομέρειες φαίνονται στους **Πίνακες 2 και 3**.

Στην Ανάδοχη Οικογένεια με Ομάδα Εφήβων που στεγάζεται στον Εφηβικό Ξενώνα Κολοσσίου στο τέλος του 2004 φροντιζόταν 1 έφηβος. Στη Λεμεσό συνέχισε τη λειτουργία της και δεύτερη ανάδοχη οικογένεια για ομάδα παιδιών, η οποία φιλοξενεί 5 παιδιά.

2.2 Ημερήσια Φροντίδα Παιδιών

Με στόχο την περαιτέρω στήριξη και ενδυνάμωση της οικογένειας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας εφαρμόζουν το πρόγραμμα ημερήσιας φροντίδας παιδιών είτε σε ανάδοχες οικογένειες επί πληρωμή είτε σε ιδρύματα. Στο τέλος του Δεκέμβρη, 2004 εξυπηρετούνταν από το πρόγραμμα ημερήσιας φροντίδας παιδιών σε ανάδοχες οικογένειες 3 παιδιά και στα Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας 23 παιδιά.

2.3 Ιδιωτικά τοποθετημένα παιδιά

Στις 31.12.2004 επιβλεπόταν 1 περίπτωση ιδιωτικά τοποθετημένου παιδιού (Νόμος περί Παιδιών, Κεφ. 352, άρθρο 41).

2.3 Γονική Μέριμνα

Με βάση τον περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμο του 1990, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας επιβλέπουν περιπτώσεις που βρίσκονται ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου μετά από αίτηση ενός από τους δύο γονείς. Οι Λειτουργοί των Υπηρεσιών ετοιμάζουν κοινωνικο-οικονομικές εκθέσεις μετά από εντολή του Δικαστηρίου για ενημέρωση του με στόχο τη διαφύλαξη και την προστασία των συμφερόντων των παιδιών. Επιβλέπουν επίσης και διευκολύνουν την επικοινωνία των παιδιών με το γονιό που δεν ζει μαζί τους.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 4 στο τέλος του 2003 επιβλέπονταν 289 περιπτώσεις Γονικής Μέριμνας. Κατά τη διάρκεια του 2004 παραλήφθηκαν 167 νέες περιπτώσεις, τερματίστηκαν 198 και στο τέλος του 2004 επιβλέπονταν 258 περιπτώσεις.

2.5 Παιδοκομικοί Σταθμοί, Κατ' Οίκον Παιδοκόμοι, Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών

Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη και οι γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης που έχει επιφέρει, έχουν καταστήσει την ένταξη και συμβολή της γυναίκας στην παραγωγή αναγκαία. Έτσι, σήμερα η γυναίκα έχει μπει μαζικά στην εργασία για να βοηθήσει στην αύξηση του εισοδήματος της οικογένειας και να αντιμετωπίσει το συνεχώς ανερχόμενο κόστος ζωής, να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης της οικογένειας και για να προσφέρει καλύτερη ποιότητα ζωής στα μέλη της.

Ως αποτέλεσμα της αυξημένης συμμετοχής της γυναίκας στο ενεργό εργατικό δυναμικό του τόπου, ένας μεγάλος αριθμός παιδιών προσχολικής ηλικίας έχουν τώρα άμεση ανάγκη φροντίδας και προστασίας κατά τις ώρες απουσίας των γονιών τους από το σπίτι. Η διημερεύουσα φροντίδα παρέχεται κατά κύριο λόγο από κοινοτικούς και ιδιωτικούς βρεφοκομικούς/παιδοκομικούς σταθμούς και από κατ' οίκον παιδοκόμους.

Οι Υπηρεσίες, μέσα στα πλαίσια της νομικής ευθύνης τους για τη διασφάλιση κατάλληλης φροντίδας και προστασίας στο παιδί, συνέχισαν και κατά το 2004 τη λειτουργία του Προγράμματος της Διημερεύουσας Φροντίδας.

Στα πλαίσια αυτού του Προγράμματος, οι Υπηρεσίες:

- (α) παρείχαν υπηρεσίες διημερεύουσας φροντίδας σε κρατικούς βρεφοκομικούς/παιδοκομικούς σταθμούς,
- (β) προέβαιναν στην εγγραφή και έλεγχο/επιθεώρηση των ιδιωτικών και κοινοτικών βρεφοκομικών/παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων,
- (γ) προέβαιναν σε εγγραφή και επιθεώρηση των Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών.

Σχετικές λεπτομέρειες φαίνονται στον **Πίνακα 5**.

- **Κρατικοί Βρεφοπαιδοκομικοί/Παιδοκομικοί Σταθμοί**

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να λειτουργούν, κατά τη διάρκεια του 2004, 11 κρατικούς παιδοκομικούς σταθμούς. Τρεις απ' αυτούς δέχονταν και βρέφη, ενώ οι 8 δέχονταν παιδιά ηλικίας 2 – 4 χρονών και οκτώ μηνών. Μέσα στο υπό επισκόπηση έτος οι κρατικοί σταθμοί εξυπηρέτησαν 424 παιδιά κυρίως χαμηλών και μεσαίων εισοδηματικών τάξεων.

- **Ιδιωτικοί Παιδοκομικοί Σταθμοί**

Κατά τη διάρκεια του 2004 λειτουργούσαν 359 ιδιωτικοί παιδοκομικοί σταθμοί, από τους οποίους, μέχρι το τέλος του 2004, οι 20 τερμάτισαν τη λειτουργία τους, οι 44 βρίσκονταν υπό έρευνα για εγγραφή και 7 απέσυραν την αίτηση τους. Στις 31/12/04 ήταν εγγεγραμμένοι 288 Ιδιωτικοί Παιδοκομικοί Σταθμοί.

- **Κοινοτικοί Παιδοκομικοί Σταθμοί**

Όσον αφορά τους κοινοτικούς παιδοκομικούς σταθμούς, κατά τη διάρκεια του 2004, λειτουργούσαν 65, από τους οποίους την 31.12.2004 οι 4 τερμάτισαν τη λειτουργία τους και οι 13 βρίσκονταν υπό έρευνα. Στις 31/12/04 ήταν εγγεγραμμένοι 48 Κοινοτικοί Παιδοκομικοί Σταθμοί.

- **Κατ' Οίκον Παιδοκόμοι**

Οι εγγεγραμμένοι κατ' οίκον παιδοκόμοι κατά τη διάρκεια του 2003 ήταν 61. Λήφθηκαν 26 νέες αιτήσεις εντός του 2004. Κατά τη διάρκεια του 2004 διάκοψαν 7 κατ' οίκον Παιδοκόμοι. Τέλος του 2004, ήταν εγγεγραμμένες 54 κατ' οίκον Παιδοκόμοι.

- **Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών**

Κατά το 2004 λειτουργούσαν 102 Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών. Από αυτά 64 ήταν κοινοτικά και 38 ιδιωτικά. Κατά το 2004 ήταν εγγεγραμμένα 10 κοινοτικά κέντρα, 7 ιδιωτικά και τα υπόλοιπα ήταν υπό έρευνα.

2.6 Ιδρυματικές Υπηρεσίες για Παιδιά και Νέους

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας είχαν σε λειτουργία, το 2004, 8 ιδρύματα παιδικής προστασίας. Στις 31.12.2004 το σύνολο των παιδιών και νέων στα ιδρύματα ήταν 130. Στον Πίνακα 6 υπάρχουν αναλυτικά τα πιο κάτω στοιχεία.

Στις 4 Παιδικές Στέγες των Υπηρεσιών, στο τέλος του 2004, ήταν τοποθετημένα συνολικά 76 παιδιά, δηλαδή 55 παιδιά υπό νομική φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ενώ σε 21 προσφερόταν ημερήσια φροντίδα.

Στους 2 Εφηβικούς Ξενώνες (Λευκωσίας και Λάρνακας) ήταν τοποθετημένοι, την 31.12.2004, 15 έφηβοι, 13 ήταν κάτω από τη νομική φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και 2 υπό Δημερεύουσα.

Στον Ξενώνα Νεανίδων ήταν τοποθετημένες την 31.12.2004, 9 έφηβες, οι οποίες ήταν κάτω από τη Νομική Φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Η Στέγη «Νέα Ελεούσα» συνέχισε την παροχή φροντίδας σε άτομα με σοβαρή νοητική υστέρηση. Στις 31.12.2004 φροντίζονταν 28 άτομα, από τα οποία 4 παιδιά και 24 ενήλικες. Επιπρόσθετα, παρεχόταν μόνο ημερήσια φροντίδα σε 1 παιδί και 1 ενήλικα.

2.7 Νέες Μορφές Φροντίδας

Με βάση τις σύγχρονες αντιλήψεις για την αποϊδρυματοποίηση ατόμων με ειδικές ανάγκες και στα πλαίσια της αποϊδρυματοποίησης των ενοίκων της Στέγης για άτομα με σοβαρή νοητική υστέρηση «Νέα Ελεούσα», έχουν δημιουργηθεί μέχρι σήμερα και λειτουργούν με επιτυχία 6 Σπίτια στην Κοινότητα, 5 στην επαρχία Λευκωσίας και 1 στην Επαρχία Λεμεσού. Στο κάθε Σπίτι φροντίζονται 5 ενήλικα άτομα.

Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 2005 έχει εγκριθεί η δημιουργία δύο Νέων Σπιτιών στην Κοινότητα, για άτομα με ειδικές ανάγκες, εκ των οποίων το ένα θα λειτουργήσει στην Επαρχία της Ελεύθερης Αμμοχώστου και το άλλο στην Επαρχία Λευκωσίας, το οποίο θα είναι για έφηβους με ειδικές ανάγκες.

3. ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ

Με βάση το νέο περί Υιοθεσίας Νόμο Ν.19(1)/95, που τέθηκε σε ισχύ την 17.3.95 με παράλληλη κατάργηση του περί Υιοθεσίας Νόμου, Κεφ. 274, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν κυρίως την ευθύνη:

- ετοιμασίας αιτιολογημένης έκθεσης όσον αφορά την καταλληλότητα προσώπων που επιθυμούν να υιοθετήσουν και δεν έχουν εξεύρει το προς υιοθεσία πρόσωπο, αλλά και προτεινόμενων επιμελητών, δηλαδή προσώπων που επιθυμούν να υιοθετήσουν συγκεκριμένο παιδί.
- διαφύλαξης των συμφερόντων γενικώς και ενώπιον του Δικαστηρίου των υπό υιοθεσία ανηλίκων ως διορισμένοι από το Δικαστήριο προσωρινοί κηδεμόνες και ετοιμασίας σχετικής έκθεσης προς το Δικαστήριο.

Κατά το 2004 συμπληρώθηκαν στο Δικαστήριο και εκδόθηκαν 30 διατάγματα υιοθεσίας, δηλαδή σημειώθηκε μείωση, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό του προηγούμενου χρόνου που ήταν 40. Παρατηρείται μείωση του αριθμού των νέων αιτήσεων για υιοθεσία σε 47. Αυτές αφορούν κυρίως την υιοθεσία των φυσικών παιδιών αλλοδαπών γυναικών που τέλεσαν γάμο με Κύπριους.

Όπως φαίνεται στον **Πίνακα 7** κατά τη διάρκεια του 2004 συνεχίστηκε η εξέταση αιτήσεων από ζευγάρια για μελέτη της καταλληλότητας τους να υιοθετήσουν και υποβλήθηκαν αιτήσεις από 41 νέα ζευγάρια οι οποίες προστέθηκαν στις 162 περιπτώσεις που εκκρεμούσαν από τον προηγούμενο χρόνο. Από το συνολικό αριθμό των 203, συμπληρώθηκαν το 2004 52 μελέτες και έληξαν διαφορετικά 17. Οι υπόλοιπες 134 εκκρεμούν. Παράλληλα υπήρχαν για μελέτη 63 ειδοποιήσεις για υιοθεσία από προτεινόμενους επιμελητές, 35 νέες και 28 από τον προηγούμενο χρόνο. Διεκπεραιώθηκαν οι 18, έληξαν διαφορετικά οι 16 και στο τέλος του χρόνου εκκρεμούσαν 29.

Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες συνεχίζουν να τηρούν τις πρόνοιες της Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία αναφορικά με Διακρατικές Υιοθεσίες μεταξύ Κύπρου και άλλων χωρών. Το 2004 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες για 72 υιοθεσίες, για 27 υποθέσεις στάλθηκαν τα έγγραφα στο εξωτερικό και αφίχθηκαν στην Κύπρο 9 παιδιά. Κατά το 2004 παρέμειναν σε ενέργεια 49 περιπτώσεις ζευγαριών και ατόμων οι οποίοι ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν διακρατικά. Η Ρουμανία η οποία για χρόνια ήταν η κύρια χώρα καταγωγής των παιδιών που υιοθετούνταν στην Κύπρο έχει προχωρήσει στην αναθεώρηση της νομοθεσίας και έχει απαγορεύσει τις διακρατικές υιοθεσίες, εκτός εάν πρόκειται για συγγενείς παιδιών από τη Ρουμανία που κατοικούν στο εξωτερικό. Η πλειονότητα των Κυπρίων αιτητών απευθύνθηκε κατά το 2003 στη Βουλγαρία ως χώρα καταγωγής παιδιών για υιοθεσία. Τα πιο πάνω δεδομένα υπάρχουν στον **Πίνακα 8**.

4. Παραβατικότητα

4.1 Ετοιμασία εκθέσεων προς το Δικαστήριο

Η εγκληματικότητα και η νεανική παραβατικότητα συνέχισαν να απασχολούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Το 2004, όπως φαίνεται στον **Πίνακα 9**, παραπέμφθηκαν από το Δικαστήριο 2.658 περιπτώσεις για ετοιμασία εκθέσεων, από τις οποίες 420 αφορούσαν ανήλικους και 2.238 ενήλικους. Από τις 59 περιπτώσεις ανήλικων, ετοιμάστηκαν 351 και από 2.238 περιπτώσεις ενηλίκων, ετοιμάστηκαν 1.956.

Οι Υπηρεσίες καταβάλλουν μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους σοβαρές προσπάθειες για πρόληψη της αντιμετώπισης της παραβατικής συμπεριφοράς μέσω του προγράμματος της Προληπτικής Υπηρεσίας και του προγράμματος της Κηδεμονικής Επιτήρησης Ανηλίκων και Ενηλίκων Παραβατών. Από τις 11.4.96 τέθηκε σε ισχύ ο περί Κηδεμονίας και άλλων τρόπων Μεταχείρισης Αδικοπραγούντων Νόμος του 1996 Ν. 46(1)/96 σε αντικατάσταση του περί Κηδεμονίας Αδικοπραγούντων Νόμου Κεφ. 162. Με βάση το νέο Νόμο, το Δικαστήριο μπορεί να εκδίδει διατάγματα κηδεμονίας με όρους κοινοτικής εργασίας ή διατάγματα κηδεμονίας με όρους επιμόρφωσης. Ο όρος αυτός τέθηκε σε εφαρμογή από τις 22/3/04.

4.2 Διαδικασία Αποποινικοποίησης

Ο θεσμός της αποποινικοποίησης της μεταχείρισης ανηλίκων παραβατών, που λειτουργεί από το 1978, έδωσε την ευκαιρία στην Υπηρεσία να επισημάνει αρκετές περιπτώσεις και να τις παρακολουθεί πάνω σε προληπτική βάση. Συνέβαλε επίσης στην αποφυγή της παρουσίασης των ανηλίκων παραβατών ενώπιον του Δικαστηρίου με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις. Κατά το 2003 παραπέμφθηκαν στις Υπηρεσίες από την Αστυνομία 100 νέες περιπτώσεις παιδιών ηλικίας μέχρι 14 χρόνων και 254 παιδιών ηλικίας 14 – 16 χρόνων, οι οποίες προστέθηκαν στις 124 παραπομπές του 2002. Από τις 478 παραπομπές ερευνήθηκαν 379. Στις 31.12.2003 βρίσκονταν υπό έρευνα 99 περιπτώσεις ανηλίκων παραβατών. Τα στοιχεία αυτά φαίνονται στον **Πίνακα 10**.

4.3 Κηδεμονική Επίβλεψη Ανηλίκων και Ενηλίκων και Διατάγματα Επίβλεψης Ν. 95/72

Οι Υπηρεσίες συνέχισαν, στη διάρκεια του 2004 να προσφέρουν υπηρεσίες στους κηδεμονομένους. Κατά τη διάρκεια του 2004 εκδόθηκαν 34 διατάγματα κηδεμονικής επίβλεψης για ανήλικα άτομα και 76 για ενήλικα άτομα. Στο τέλος του 2004 βρίσκονταν υπό επίβλεψη 199 άτομα. Λεπτομέρειες φαίνονται στον **Πίνακα 11**.

4.4 Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία

Η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία, είναι ένας διεθνής μη Κυβερνητικός Οργανισμός αφιερωμένος στη βοήθεια ατόμων και οικογενειών με προσωπικά ή κοινωνικά προβλήματα τα οποία πηγάζουν κυρίως από τη μετανάστευση. Η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία, έχει παραρτήματα σε εθνικό επίπεδο, εκπροσώπους και ανταποκριτές σε πάνω από 100 χώρες, οι οποίοι εργάζονται για την επίτευξη επικοινωνίας μεταξύ των Κοινωνικών Υπηρεσιών για επίλυση των προβλημάτων.

Η συνεργασία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας με τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία χρονολογείται από το 1971 που η Διευθύντρια κατέχει τη θέση ανταποκριτή στο δίκτυο της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας κατά το 2003, συνεργάστηκαν με τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία σε θέματα που αφορούσαν μόνιμες διευθετήσεις για παιδιά, όπως, γονική μέριμνα, υιοθεσία, αναδοχή, αξιολογήσεις, θέματα απαγωγής, κακοποίησης και παραμέλησης. Επίσης ασχολήθηκαν με θέματα εντοπισμού μελών οικογενειών που έχουν αποχωριστεί και επανένωσης οικογενειών.

Γ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασική επιδίωξη της Υπηρεσίας Κοινοτικής Εργασίας στη διάρκεια του 2004 ήταν η κινητοποίηση και οργάνωση των κοινοτήτων και των πολιτών με στόχο τον εντοπισμό και αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, καθώς επίσης και το συντονισμό των προγραμμάτων κοινωνικής ευημερίας.

1. Οργάνωση κοινοτήτων και πολιτών

Στη διάρκεια του 2004, 109 Τοπικά Συμβούλια / Επιτροπές Κοινοτικής Ευημερίας και 129 Εθελοντικές Οργανώσεις Κοινωνικής Πρόνοιας λειτούργησαν προγράμματα και υπηρεσίες με κύριο στόχο την κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε όλα τα επίπεδα. Στο επαρχιακό επίπεδο λειτούργησαν 6 Επαρχιακά Συμβούλια Ευημερίας και σε παγκύπριο επίπεδο το Παγκύπριο Συμβούλιο Ευημερίας, το οποίο είναι το Ανώτατο Συντονιστικό Σώμα της Εθελοντικής Πρωτοβουλίας στην Κύπρο.

2. Τεχνική Βοήθεια

Η τεχνική βοήθεια των Υπηρεσιών συνεχίστηκε πάνω σε συστηματική βάση και κάλυψε τα πιο πάνω 238 Συμβούλια / Επιτροπές Κοινοτικής Ευημερίας και Οργανώσεις Κοινωνικής Πρόνοιας, που λειτουργούσαν συνολικά 340 κοινοτικά προγράμματα από τα οποία εξυπηρετήθηκαν 28437 άτομα.

3. Κρατικές Χορηγίες σε Εθελοντικούς Οργανισμούς

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών σε Εθελοντικούς Οργανισμούς, σκοπός του οποίου είναι η ενθάρρυνση και ενίσχυση της εθελοντικής πρωτοβουλίας για την προσφορά υπηρεσιών στον τομέα της Κοινωνικής Ευημερίας, παραχωρήθηκαν χορηγίες ύψους £4.000.000. Από μέρους του εθελοντικού τομέα προγραμματίστηκαν κεφαλαιουχικές επενδύσεις και τρεχούμενα έξοδα ύψους £15.890.695.

Επιχορηγήθηκαν 55 προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας με ποσό £851.968, 71 προγράμματα για παιδιά σχολικής ηλικίας, με ποσό £537.668, 50 προγράμματα για παιδιά/άτομα με ειδικές ανάγκες, με το ποσό των £1.047.500, 112 προγράμματα για υπηρεσίες ηλικιωμένων, με το ποσό των £1.146.864 και 52 άλλα προγράμματα, με το ποσό των £416.000. Συνολικά επιχορηγήθηκαν 340 προγράμματα, από τα οποία τα 11 αφορούσαν ανεγέρσεις υποστατικών που θα στεγάσουν τα ανάλογα προγράμματα. Ανάλυση υπάρχει στους Πίνακες 12 και 13.

Δ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

1. Επιδόματα

Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμοι και Κανονισμοί του 1991 μέχρι 2003, διασφαλίζουν το δικαίωμα για αξιοπρεπή διαβίωση για κάθε πρόσωπο που διαμένει νόμιμα στη Δημοκρατία. Στους δυσπραγούντες παρέχεται οικονομική βοήθεια και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες για ικανοποίηση των βασικών και ειδικών αναγκών τους, όπως αυτές καθορίζονται από το Νόμο.

Η οικονομική βοήθεια παρέχεται μετά τη διεξαγωγή έρευνας για την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση του αιτητή και με βάση σχετικές κλίμακες.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 το Υπουργικό Συμβούλιο με Κανονισμούς αποφάσισε από 1.7.04 αύξηση του δημόσιου βοηθήματος. Από 1.7.04 το ύψος των κλιμάκων βάσει των οποίων παρέχεται δημόσιο βοήθημα, αναθεωρήθηκε ως ακολούθως:

- Για το λήπτη, (αρχηγό οικογένειας) £187,50 το μήνα
- Για κάθε εξαρτώμενο που έχει συμπληρώσει το 14^ο έτος της ηλικίας του £ 93,75 το μήνα
- Για κάθε εξαρτώμενο που δεν έχει συμπληρώσει το 14^ο έτος της ηλικίας του £ 56,25 το μήνα

Κατά την 1.1.2004 όπως φαίνεται στον **Πίνακα 14** εκκρεμούσε η εξέταση 2.396 αιτήσεων για δημόσιο βοήθημα από το έτος 2003, ενώ κατά το 2004 λήφθηκαν 6.567 νέες αιτήσεις. Ερευνήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους 7.070 αιτήσεις, εγκρίθηκαν 2.338, απορρίφθηκαν 4.732 και παρέμειναν εκκρεμείς στο τέλος του χρόνου 1879. Από τις αιτήσεις που ερευνήθηκαν, οι 14 έκλεισαν χωρίς ενέργεια (π.χ. λόγω θανάτου του αιτητή κ.ά.).

Συνολικά, οι περιπτώσεις (νοικοκυριά), εκτοπισθέντων και μη, που στο τέλος του 2004 επιδοτούνταν οικονομικά από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ήταν 17.198 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο που ήταν 16.658, δηλαδή υπήρξε αύξηση 2,94%. Από τις 17.148 περιπτώσεις, οι 5.812 (33.89%) ήταν εκτοπισμένοι και οι 11,336 (66.11%) μη εκτοπισμένοι.

Τη μεγαλύτερη κατηγορία βοηθουμένων αποτελούσαν οι περιπτώσεις ασθένειας/αναπηρίας (55,7%) και ακολουθούσε η κατηγορία περιπτώσεων γήρατος (36,8%). Περισσότερες πληροφορίες και ανάλυση των πιο πάνω υπάρχουν στον **Πίνακα 15**.

2. Σχέδιο Παροχής Κοινωνικής Αρωγής για Βελτίωση των Συνθηκών Στέγασης

Το 2004, συνεχίστηκε η εφαρμογή του Σχεδίου Παροχής Κοινωνικής Αρωγής για Βελτίωση των Συνθηκών Στέγασης, του οποίου ο στόχος είναι η παροχή οικονομικής βοήθειας σε δυσπραγούσες οικογένειες για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους. Το χρόνο αυτό βοηθήθηκαν 76 περιπτώσεις και διατέθηκε συνολικά το ποσό των £309.746.

3. Φροντίδα Ηλικιωμένων και Αναπήρων

Οι ραγδαίες κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις, η ένταξη της γυναίκας στο εργατικό δυναμικό και η μεγάλη αύξηση του ποσοστού των ηλικιωμένων ατόμων (65+), που αποτελούν το 11,7% του πληθυσμού, δημιούργησε τα τελευταία χρόνια την ανάγκη για παροχή φροντίδας σε μεγάλο αριθμό ατόμων τρίτης ηλικίας.

Για αντιμετώπιση της ανάγκης αυτής, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να παρέχουν και κατά το 2004 υπηρεσίες τόσο ιδρυματικής όσο και κατ' οίκον φροντίδας.

Η ιδρυματική φροντίδα παρέχεται σε άτομα που χρειάζονται συνεχή και εξειδικευμένη φροντίδα την οποία δεν μπορούν να έχουν με άλλο τρόπο ή μέσω άλλων υπηρεσιών και προγραμμάτων. Στο τέλος του 2004, λειτουργούσαν 7 κρατικές Στέγες Ηλικιωμένων και Αναπήρων, οι οποίες παρείχαν φροντίδα σε 188 άτομα, σε σύγκριση με 213 του προηγούμενου χρόνου. Από τα 4 εξυπηρετούντο με διημερεύουσα φροντίδα.. Παράλληλα, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση ειδικές πρόνοιες των περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμων, παρείχαν ιδρυματική φροντίδα σε μη

Κρατικές Στέγες Ηλικιωμένων. Στο τέλος του χρόνου, στεγάζονταν με κρατική δαπάνη σε 137 μη Κρατικές Στέγες 2.826 άτομα σε σύγκριση με 2.581 του προηγούμενου χρόνου. Από τις 137 αυτές Στέγες, 35 είναι κοινοτικές, 1 δημοτική και 101 ιδιωτικές. Λεπτομέρειες υπάρχουν στον **Πίνακα 16**.

Εκτός των πιο πάνω, με βάση το σχετικό Νόμο, εγγράφονται φροντιστές για τη φροντίδα μέχρι 5 ατόμων στο σπίτι του φροντιστή.

Για διασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων και ανάπηρων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να εφαρμόζουν τους περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμους του 1991 και 1994 καθώς και τους σχετικούς Κανονισμούς για την εγγραφή και επιθεώρηση των μη κρατικών Στεγών.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, έχοντας βασική πολιτική τους την παραμονή των ηλικιωμένων στο δικό τους περιβάλλον, όσο το δυνατό περισσότερο, συνέχισαν και κατά το 2004 να ενισχύουν τόσο την οικογένεια όσο και την κοινότητα, εξασφαλίζοντας τις υπηρεσίες φροντιστριών με αμοιβή. Κατά τη διάρκεια του 2004 έτυχαν φροντίδας 4.358 άτομα από Κρατικές ιδιωτικές και κοινοτικές κατ' οίκον φροντίστριες.

Παράλληλα, στα πλαίσια της πιο πάνω φιλοσοφίας, παρέχονταν υπηρεσίες διμερούσας φροντίδας σε Στέγες Ηλικιωμένων και σε κοινοτικά προγράμματα.

4. Σχέδιο Ενίσχυσης Οικογενειών για τη Φροντίδα Ηλικιωμένων ή/και Αναπήρων Μελών τους

Το Σχέδιο αυτό παρέχει στις οικογένειες επιχορήγηση μέχρι £6.000 για κτιριακές μετατροπές και προσθήκες έτσι ώστε να μπορούν να κρατήσουν κοντά τους τα ηλικιωμένα μέλη τους και να προσφέρουν σε αυτά την αναγκαία φροντίδα. Κατά το 2004 βοηθήθηκαν 30 οικογένειες με συνολικό ποσό £145.000.

5. Σχέδιο Επιχορήγησης Αυτοεργοδότησης Ηλικιωμένων

Το Σχέδιο αυτό έχει στόχο να διατηρήσει υγιείς και ενεργούς τους ηλικιωμένους, δίνοντας κίνητρα για επαναδραστηριοποίηση και συμμετοχή τους στην κοινωνία. Με τον τρόπο αυτό, περιορίζεται η αδράνεια, η ανία, η μελαγχολία και το άγχος και γενικά βελτιώνεται η ψυχολογική τους κατάσταση. Παράλληλα αναμένεται ότι το Σχέδιο αυτό θα συμβάλει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και γενικά της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων.

Με το Σχέδιο Επιχορήγησης Αυτοεργοδότησης Ηλικιωμένων, επιχορηγούνται με το ποσό των £1.500, άτομα άνω των 63 ετών για την εξασφάλιση εξοπλισμού ή/και υλικών για ν' ασκήσουν κάποια τέχνη, βιοτεχνία κ.α. (π.χ. επιχορηγούνται για ν' ασχοληθούν με την πτηνοτροφία, τη γεωργία, την κατασκευή κεντημάτων, υφαντών, κεραμικών, τη ζωγραφική, την καλαθοπλεκτική, την κατασκευή γλυκών, ή ακόμα τη συγγραφή και έκδοση λογοτεχνικών έργων κ.ά.).

Κατά το 2004 επιχορηγήθηκαν 2 περιπτώσεις με συνολικό ποσό £1.385.

6. Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών για Ηλικιωμένα και Ανάπηρα Άτομα, λήπτες Δημόσιου Βοηθήματος

Σκοπός του Σχεδίου είναι η επιχορήγηση της διαμονής και διατροφής ηλικιωμένων ατόμων (63+) και αναπήρων ληπτών Δημοσίου Βοηθήματος σε ξενοδοχεία ή άλλους χώρους εντός της Κύπρου για διακοπές.

Το ποσό επιχορήγησης διακοπών καθορίζεται στις £150 για περίοδο διακοπών 6 ημερών, σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

7. Πιστοποίηση Κοινωνικο-Οικονομικής Κατάστασης

Η διερεύνηση και πιστοποίηση της οικονομικής κατάστασης των Κυπρίων φοιτητών στην Ελλάδα για σκοπούς παραχώρησης πιστοποιητικών σίτισης, συνεχίστηκε και κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004–2005. Μέχρι την 31.12.04 λήφθηκαν 3.279 αιτήσεις, απ' αυτές εγκρίθηκαν 2.928 και απερρίφθησαν 215.

Το 2004 ετοιμάστηκαν και διαβιβάστηκαν προς άλλες Υπηρεσίες, Υπουργεία, Τμήματα και Οργανισμούς συνολικά 3.585 κοινωνικο-οικονομικές εκθέσεις. Λεπτομέρειες υπάρχουν στους **Πίνακες 17 και 18**.

8. Υπηρεσίες Τηλεφροντίδας

Το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από σχετική πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με απόφαση του αρ. 60.379 και ημερ. 10/6/2004, ενέκρινε την επιδότηση ληπτών Δημοσίου Βοηθήματος για αγορά υπηρεσιών Τηλεφροντίδας από το Ταμείο Δημόσιων Βοηθημάτων.

Από την Υπηρεσία Τηλεφροντίδας μπορούν να εξυπηρετηθούν μονήρη ηλικιωμένα και ανάπηρα άτομα και άτομα που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας, ώστε να παραμένουν στο δικό τους περιβάλλον όσο το δυνατό περισσότερο και να αποφεύγεται η τοποθέτηση τους σε Ιδρύματα.

Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1. Επιμόρφωση

Κατά το 2004, η Υπηρεσία συνέχισε το σχεδιασμό και τη διοργάνωση ενδοϋπηρεσιακών επιμορφωτικών προγραμμάτων, με στόχο τη συνεχή βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του προσωπικού. Στα πλαίσια αυτά, διεξήχθησαν 8 συνολικά ενότητες επιμορφωτικών προγραμμάτων για το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ως ακολούθως:

Για τους 5 νέους Λειτουργούς Ευημερίας που διορίστηκαν σε **έκτακτη βάση**, στις 15/6/04, διοργανώθηκε τριήμερη Εισαγωγική Εκπαίδευση (21-23/6/04), ενώ για την ίδια

ομάδα διοργανώθηκε και πρόγραμμα εκπαίδευσης στο μηχανογραφημένο σύστημα από 23/6-7/7/04.

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων διοργάνωσε μαθήματα Πρώτων Βοηθειών για το προσωπικό των Κρατικών Ιδρυμάτων και τις Κρατικές Κατ' οίκον Φροντίστριες του Επαρχιακού Γραφείου Ευημερίας Λεμεσού, καθώς και για 36 Ιδρυματικούς Λειτουργούς της Στέγης «Νέα Ελεούσα». Τα μαθήματα στη Λεμεσό διεξήχθησαν σε 5 ομάδες (68 άτομα) τον Οκτώβριο και στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» σε 3 ομάδες το Νοέμβριο.

Για τα Αρχεία των Κεντρικών και Επαρχιακών Γραφείων και τους Λειτουργούς των Κεντρικών Γραφείων που ανέλαβαν ρόλο συντονιστή, διοργανώθηκε μονοήμερη εκπαίδευση σχετική με τη χρήση της ιστοσελίδας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (11/5/04).

Διοργανώθηκε εκπαίδευση με σκοπό τη γνώση στη χρήση του Μηχανογραφημένου Συστήματος για 5 μέλη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, από τις 27/9 μέχρι τις 4/10/04.

Στις 6/10/2004 εκπαιδεύτηκαν 14 Λειτουργοί Ευημερίας στην επίβλεψη και επιθεώρηση Ιδιωτικών Στεγών Ηλικιωμένων και Αναπήρων μέσα από το μηχανογραφημένο σύστημα..

Επιπλέον, η Υπηρεσία ανέλαβε την εκπαίδευση 20 Λειτουργών των Λογιστηρίων στο νέο τρόπο διαχείρισης υπερπληρωμών (15/10/04). Τέλος διοργάνωσε την εκπαίδευση 180 Λειτουργών Ευημερίας στη διαχείριση των υπερπληρωμών στο μηχανογραφημένο σύστημα, σε 2 συναντήσεις (1/12/04, 3/12/04).

2. Εκπαίδευση στο εξωτερικό – Υποτροφίες

Στα πλαίσια των προσπαθειών των Υπηρεσιών για παροχή δυνατοτήτων στο προσωπικό να αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις, παραχωρήθηκαν, κατά το 2004, υποτροφίες σε τέσσερις Λειτουργούς Ευημερίας.

Μία υποτροφία, διάρκειας 3 εβδομάδων, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση του Ισραήλ με θέμα Crisis Intervention in the Community. Σε ένα Λειτουργό Ευημερίας δόθηκε υποτροφία, διάρκειας 3 εβδομάδων, από το International Institute of Ageing, στη Μάλτα, με θέμα Social Gerontology. Άλλοι δύο Λειτουργοί Ευημερίας πραγματοποίησαν εκπαιδευτική επίσκεψη, διάρκειας 6 εβδομάδων, στο Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνας-Καισαριανής της Ψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι εργασίες του Κέντρου περιστρέφονται γύρω από τη διάγνωση σοβαρών περιστατικών παιδιών και εφήβων, τη διεπιστημονική θεραπευτική παρέμβαση στο παιδί ή/και έφηβο (ψυχοθεραπεία) και τη συμβουλευτική-υποστηρικτική των γονιών τους.

3. Βιβλιοθήκη

Η δανειστική βιβλιοθήκη των Υπηρεσιών συνέχισε τη λειτουργία της και εμπλουτίστηκε με 44 νέα βιβλία και πολλά επαγγελματικά περιοδικά. Σημειώνεται ότι, κατά το 2004, υπήρξε αναβάθμιση των ηλεκτρονικών εγγραφών των βιβλίων στο Σύστημα Αυτοματισμού Βιβλιοθηκών ABEKT 5.5.

4. Πρακτική Άσκηση Σπουδαστών

Κατά το 2004, η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων διευθέτησε την τοποθέτηση 30 συνολικά σπουδαστών, για πρακτική άσκηση στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας και Ιδρύματα.

Διευθετήθηκε επίσης η τοποθέτηση 118 φοιτητών της Νοσηλευτικής Σχολής Κύπρου για πρακτική άσκηση σε Στέγες Ηλικιωμένων και Αναπήρων.

5. Μηχανογράφηση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων, έχει εφαρμόσει με επιτυχία το 95% των υποσυστημάτων και τμημάτων του μηχανογραφημένου συστήματος σε συνεργασία αποκλειστικά με την Ομάδα Λειτουργικής Υποστήριξης του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, μετά που η ιδιωτική εταιρεία που είχε την ευθύνη υποστήριξης του συστήματος μείωσε την αριθμητική της παρουσία από τον Απρίλη του 2004 και στη συνέχεια αποχώρησε ολοκληρωτικά (Οκτώβριος 2004).

Τον Ιανουάριο 2004 έγινε μαζική αναθεώρηση για αύξηση των βασικών αναγκών από £182,00 σε 187,50 ανά λήπτη, μαζική αναθεώρηση για αύξηση των Συντάξεων των Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αναθεώρηση των ποσών της ειδικής χορηγίας, σύμφωνα με το ύψος που καθόρισαν οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το Φεβρουάριο και Μάρτιο 2004 εκδόθηκαν επιταγές για αναδρομικά δικαιώματα που προέκυψαν λόγω αύξησης στις βασικές ανάγκες από 1.7.2003 μέχρι 31.12.2004 (περιλαμβανομένων των αναδρομικών δικαιωμάτων για Χριστουγεννιάτικο επίδομα).

Το Μάρτιο 2004 έγινε αυτόματος υπολογισμός του ποσού της ειδικής χορηγίας από το μηχανογραφημένο σύστημα.

Τον Απρίλιο 2004 άρχισε να γίνεται αυτόματη μηνιαία αναθεώρηση των περιπτώσεων στις οποίες υπάρχουν εξαρτώμενα που συμπληρώνουν το 14^ο έτος της ηλικίας τους και δικαιούνται ψηλότερο επίδομα για βασικές ανάγκες και εφαρμόστηκε το υποσύστημα της Στατιστικής Ανάλυσης για τα προγράμματα που αφορούν την Υπηρεσία για την Οικογένεια και το Παιδί. Εφαρμόστηκαν επίσης οι διαδικασίες που αφορούν τα Παιδιά υπό Φροντίδα Δ.Υ.Κ.Ε. σε Ιδρύματα και τη Δημερεύουσα Φροντίδα Παιδιών σε Ιδρύματα του ίδιου υποσυστήματος.

Το Μάιο 2004 άρχισε η αυτόματη εισαγωγή του αρχείου της ειδικής χορηγίας που ετοιμάζεται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και η σχετική μαζική αναθεώρηση των περιπτώσεων.

Τον Ιούνιο 2004 εφαρμόστηκε η νέα διαδικασία στην έκδοση έκτακτων βοηθημάτων ώστε να μπορούν να εκδίδονται επιταγές για έκτακτα βοηθήματα τρεις φορές το μήνα.

Τον Οκτώβριο 2004 εφαρμόστηκε το υποσύστημα που αφορά την Επίβλεψη Ιδιωτικών Στεγών Ηλικιωμένων και Αναπήρων.

Το Νοέμβριο 2004 εφαρμόστηκε η νέα διαδικασία υπολογισμού των υπερπληρωμών στο Δημόσιο Βοήθημα και παραχωρήθηκε το επίδομα θέρμανσης.

Το Δεκέμβριο 2004 έγινε μαζική αναθεώρηση για αύξηση των βασικών αναγκών από £182,00 σε 187,50 ανά λήπτη, εκδόθηκαν επιταγές για αναδρομικά δικαιώματα που προέκυψαν λόγω αύξησης στις βασικές ανάγκες από 1.7.2004 μέχρι 30.11.2004 και παραχωρήθηκε χριστουγεννιάτικο επίδομα.

6. Μελέτες που αφορούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Το 2004, η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων ολοκλήρωσε τη διεξαγωγή μελέτης με θέμα «Αξιολόγηση του Συστήματος Επιμέτρησης του Φόρτου Εργασίας που χειρίζονται οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας». Απομένει η παρουσίασή της ως τελικού προσχεδίου στη διοικητική ομάδα πριν την οριστικοποίηση του κειμένου και την τελική υιοθέτηση του περιεχομένου της.

Τον Νοέμβριο 2004, άρχισε η προεργασία για διεξαγωγή μελέτης με θέμα «Διάγνωση Επιμορφωτικών Αναγκών του Προσωπικού των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας», η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του επομένου έτους.

7. Εισαγωγικές Εξετάσεις

Στις 10/6/2004, η Υπηρεσία διοργάνωσε γραπτές εξετάσεις στα πλαίσια της διαδικασίας πρόσληψης μόνιμων Λειτουργών Ευημερίας.

ΣΤ. ΕΡΓΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ

Μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας βρίσκονται σε μία συνεχή διαδικασία παρακολούθησης και προσαρμογής τους με τις αποφάσεις που λαμβάνονται, σ' ευρωπαϊκό επίπεδο, στους τομείς της αρμοδιότητάς τους.

Επειδή τα θέματα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, διέπονται κυρίως από πολιτικές αντί από νομοθετικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κυριότερη συμμετοχή των Υπηρεσιών στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στην ανοικτή μέθοδο συντονισμού (ευρωπαϊκοί στόχοι, Εθνικά Σχέδια Δράσης, ανταλλαγή καλύτερων πρακτικών κλπ).

Η σημαντικότερη εμπλοκή των Υπηρεσιών είναι στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Διαδικασίας Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. Ως συντονιστές, οι Υπηρεσίες, συνεργάστηκαν με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (π.χ. κυβερνητικούς, μη κυβερνητικούς και ημικρατικούς φορείς, ακαδημαϊκά ιδρύματα κλπ) για τη δημιουργία ομάδας εργασίας, η οποία ετοίμασε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Κοινωνικής Ενσωμάτωσης (ΕΣΔΕν). Το ΕΣΔΕν κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει σχετικής υποχρέωσης της Κύπρου, στις 31.7.2004. Το φθινόπωρο, ακολούθησε η αξιολόγηση του εγγράφου από άλλα κράτη μέλη και, σε επόμενο

στάδιο, από την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Εντός του 2005, αναμένεται η υλοποίηση του ΕΣΔΕν μέσω του ενδιάμεσου κοινωνικού διαλόγου.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας διεκπεραίωσαν τις ακόλουθες ενέργειες, κατά το 2004:

- Συμμετοχή στην Επιτροπή ετοιμασίας και παρακολούθησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση,
- Προετοιμασία για συμμετοχή της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,
- Συμμετοχή σε Ομάδα Εργασίας για εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε θέματα ελεύθερης διακίνησης ευρωπαίων πολιτών (π.χ. αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων) και
- Συμμετοχή σε ενημερωτικές ημερίδες για το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε θέματα της αρμοδιότητας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

1. Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές Επιτροπές

1.1 Συμμετοχή στην Επιτροπή του Κοινοτικού Προγράμματος Δράσης για την Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού

Κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2004, η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων ανέλαβε τη μόνιμη εκπροσώπηση της χώρας μας στην Επιτροπή του Κοινοτικού Προγράμματος Δράσης για την Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού σκοπός του οποίου είναι η καλύτερη κατανόηση και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η αλληλοενημέρωση, η συνεργασία, η δημιουργία δικτύων, η ανταλλαγή καλών πρακτικών και πολιτικών (στα πλαίσια Εθνικών Σχεδίων Δράσης και συγκρίσιμων δεικτών) και η ανάπτυξη της δυνατότητας των διαφόρων εμπλεκομένων ν' αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τον κοινωνικό αποκλεισμό, μέσω της διενέργειας μελετών και άλλων συνεργασιών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στα πλαίσια του εν λόγω Προγράμματος, η Υπηρεσία ανέλαβε συντονιστικό ρόλο για διευθέτηση της συμμετοχής ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων καθώς και κρατικών αντιπροσώπων στο Πρόγραμμα της Συναδελφικής Αξιολόγησης το οποίο αποτελεί συστατικό στοιχείο της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού και του Κοινοτικού Προγράμματος Δράσης για την Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Εντός του 2004, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες και κρατικοί αντιπρόσωποι κυβερνητικών τμημάτων έλαβαν μέρος σε δύο τέτοια Προγράμματα Συναδελφικής Αξιολόγησης για την «Προώθηση της Ενσωμάτωσης Νέων Μεταναστών» (Γαλλία, 8-10 Νοεμβρίου 2004) και για την «Προώθηση Μέτρων Συμφιλίωσης της Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής» (Γερμανία 13-14 Δεκεμβρίου 2004).

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων πραγματοποίησε ενημερωτικές συναντήσεις στις 15.12.2004 και 20.12.2004, με σκοπό την κινητοποίηση φορέων για συμμετοχή στο 2^ο Διακρατικό Πρόγραμμα Ανταλλαγών που χρηματοδοτείται κατά το πλείστο από Ευρωπαϊκούς πόρους και στοχεύει στην προώθηση

των ανταλλαγών, της αμοιβαίας μάθησης και των καλών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και των υποψήφιων χωρών, στα πλαίσια των προσπαθειών για μείωση του κινδύνου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Στις συναντήσεις συμμετείχαν κρατικές υπηρεσίες, κοινωνικοί εταίροι και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

1.2 Συμμετοχή στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ)

Η ΕΚΠ ιδρύθηκε το 2000 και συνέρχεται 10 φορές ετησίως. Κάθε χώρα Αποτελείται από 2 μόνιμους εκπροσώπους κάθε χώρας οι οποίοι επικουρούνται από δύο αναπληρωματικά μέλη. Η ΕΚΠ είναι η κατ' εξοχήν συμβουλευτική επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα κοινωνικής προστασίας.

Τα καθήκοντα της ΕΚΠ είναι τα ακόλουθα:

- να παρακολουθεί την ανάπτυξη των πολιτικών κοινωνικής προστασίας στα κράτη μέλη και στην Κοινότητα,
- να προωθεί την ανταλλαγή πληροφοριών, πείρας και ορθής πρακτικής μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή,
- να εκπονεί προς υποβολή στο Συμβούλιο, ετήσια έκθεση για την κοινωνική προστασία που να εκθέτει τις πολιτικές εξελίξεις όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν από το Συμβούλιο.

Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή κατά το 2004 ήταν:

- i. η προώθηση της ετοιμασίας των Εθνικών Σχεδίων Δράσης Κοινωνικής Ενσωμάτωσης από τα 10 νέα κράτη μέλη και η σύνταξη κατευθυντήριων γραμμών για τις Εκθέσεις Προόδου των ΕΣΔΕν όλων των κρατών μελών,
- ii. η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού,
- iii. η σύνταξη κατευθυντήριων γραμμών για τις Εθνικές Στρατηγικές Εκθέσεις για τις Συντάξεις όλων των κρατών μελών,
- iv. η σύνταξη κατευθυντήριων γραμμών για τις Εθνικές Εκθέσεις για την Υγειονομική Περίθαλψη και την Μακροχρόνια Περίθαλψη και
- v. οι κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.

Τα μέλη της ΕΚΠ καλούνται να διατυπώνουν τις θέσεις της χώρας τους με σημειώματα και προφορικά κατά τη συνεδρία.

Z. ΠΙΝΑΚΕΣ

Οι Πίνακες 1-18 στους οποίους γίνεται αναφορά στο Κεφάλαιο αυτό ακολουθούν:

